

ABBÉ PRÉVOST

MANON
LESCAUT

LEDA 2022

SLOVO AUTORA

Ačkoli bych byl mohl začlenit příběh rytíře des Grieux do svých *Pamětí*, usoudil jsem, že tam tak úplně nepatří a že čtenáře víc zaujme, bude-li ho číst jako samostatné dílko. Navíc by tak rozsáhlé vyprávění přerušilo na dlouhou dobu souvislé vyprávění o mém životě. Nejsem sice ani zdaleka dokonalý spisovatel, ale je mi dobře známo, že příběh se musí zbavit balastu a zbytečných odboček, které ho nadměru zatěžují; jak praví Horatius:

*Ut jam nunc dicat jam nunc debentia dici,
pleraque differat, ac praesens in tempus omittat.*

Není ani nutné citovat tak velkou autoritu, abychom dokázali jednoduchou pravdu; pro potvrzení tohoto pravidla stačí zdravý rozum.

Pokud čtenářská veřejnost našla v příběhu mého života něco zajímavého a zábavného, slibuji, že ji tento dodatek uspokojí neméně. V chování pana des Grieux nalezneme až děsivý příklad síly vášně. Chci tady popsat zaslepeného mladíka, který odmítá žít šťastný život a dobrovolně se vrhá do propasti nejhorších pohrom a trápení; mladíka, který při všech dobrých schopnostech a původu, z nichž se tvoří velké zásluhy, dává přednost před bohatstvím a čistým klidným životem životu bezvýznamnému a toulavému; mladíka, jenž vidí blížící se katastrofu, a nechce se jí vyhnout; cítí tu hrozbu, skličuje ho, a přece neužije léky, které jsou mu neustále nabízené a mohou rázem zkázu

zarazit; jde tedy o charakter nevyrovnaný, v němž se mí-
sí ctnosti s neřestmi, a dobré úmysly jsou v neustálém roz-
poru se špatnými činy; to je pozadí obrazu, jež tu předklá-
dám. Osoby obdařené zdravým rozumem jistě nebudou
považovat dílko tohoto rázu za neužitečnou práci. Kromě
potěšení z příjemné četby v něm najdeme mnoho příhod,
které mohou sloužit k výuce dobrých mravů; podle mého
soudu poskytujeme čtenářům významnou službu, když je
vzděláváme zábavnou formou.

Přemýšlíme-li o pravidlech morálních zásad, nutně nás
udiví, jak jsou současně uznávána i zanedbávána; pak se
tážeme po důvodech této podivnosti lidské duše, jež to-
lik oceňuje principy dobra a dokonalosti, ale v praxi se
jim vzdaluje. Pokud se osoby určité duševní úrovně a dob-
ré výchovy zamyslí nad tím, na jaké téma nejběžněji kon-
verzují, nebo o čem o samotě sní, neunikne jim, že skoro
vždycky sklouznou k úvahám o morálce. Nejpříjemněj-
ší okamžiky v životě prožívají, když si upřímně povídají
s přáteli, nebo sami uvažují o půvabech ctnosti, blahu přát-
elství a o způsobu, jakým se lze dobrat štěstí, o slabostech
lidské povahy, které nás od štěstí vzdalují, a o lécích, kte-
ré mohou tyto slabosti vyléčit. Horatius a Boileau považ-
ují takové rozmluvy za jeden z nejkrásnějších rysů, z nichž
tvoří obraz šťastného života. Jak se tedy stane, že člověk
tak snadno spadne z těchto vznešených výšin a octne se na
úrovni nejhorší všednosti? Možná se mýlím, ale domní-
vám se, že vysvětlím správně tento věčný rozpor mezi na-
ším smýšlením a naším chováním: všechny morální zása-
dy jsou totiž neurčité a všeobecné a je velmi obtížné použít
je v určité konkrétní situaci, jež vyžaduje podrobnou ana-
lýzu mravů a činů.

Uvedme příklad: jedinci s vrozenou dobrou povahou cítí, že laskavost a lidskost jsou chvályhodné ctnosti, a mají sklon se podle toho chovat; když však mají tyto vlastnosti uplatnit v praxi, zarazí se. Je k tomu skutečně pravá příležitost? A je někde psáno, do jaké míry se mají prokazovat? A nemýlí se v předmětu, na nějž je mají uplatnit?

Zastaví je stovka obtíží: obava, že budou směšně naivní, když projeví velkorysost a shovívavost; že je okolí bude považovat za slabochy, pokud dají najevo přílišnou něhu a cit; zkrátka že buď přeženou nebo naopak nenaplní dostatečně úlohu lidskosti a dobroty, jejichž míra je stanovena v obecných pojmech a příliš nejasně. V této nejistotě pomůže jedinci k rozumnému jednání pouze zkušenost nebo příklad. Zkušenost však nemůže získat každý; záleží to na rozmanitých životních situacích, jež člověku přinese osud. Zůstává nám tedy jen příklad, který může být většinou lidí při uplatňování ctnosti vodítkem.

Právě pro tento druh čtenářů mohou být dílka jako toto nesmírně užitečná, tedy pokud je píše osoba čestná a moudrá. Každý čin, o němž se tam vypráví, je jedním stupněm k poznání, návodem, který nahradí zkušenost; každé dobrodružství je vzorem, podle něhož se můžeme utvářet; chybí už jen, abychom se octli v situaci, o jaké jsme četli; celá kniha je jakýmsi výkladem o morálce, příjemně shrnutém do názorných příkladů.

Přísný čtenář mi možná bude mít za zlé, že se ve svém věku chápu pera, abych popsal dobrodružství štěstí a lásky: ale pokud je úvaha, kterou jsem tu právě předložil, správná, dá mi za pravdu; je-li mylná, pak budiž můj omyl mou omlouvou.

PRVNÍ ČÁST

Je mou povinností, abych zavedl čtenáře do té doby svého života, kdy jsem se s rytířem des Grieux setkal poprvé. Bylo to přibližně šest měsíců před mým odjezdem do Španělska. Ačkoli jsem jen zřídkakdy vycházel ze své samoty, náklonnost k dceři mě občas přinutila ke krátkým cestám, které jsem vždy uspíšil, jak jen to bylo možné.

Jednoho dne jsem se vracel z Rouenu, kde jsem na dceřinu prosbu popoháněl v normanském parlamentu jeden případ; šlo o řízení kolem nějakých pozemků zděděných po dědečkovi z matčiny strany, které jsem dceři přenechal. Jel jsem zpátky opět přes Évreux, kde jsem spal první noc, a nazítří jsem k obědu dorazil do Passy, vzdáleného od Évreux pět nebo šest mil. Při vjezdu do tohoto městečka mě udivilo, že se tolik obyvatel vzrušeně srocuje venku. Lidé vybíhali ze svých domů a davově se hrnuli k tuctové zájezdní krčmě, před níž stály dva zakryté vozy. Bylo zřejmé, že vozy právě dorazily, neboť koně se potili únavou a vedrem a ještě je ani nevypřáhli.

Zastavil jsem se na chvílku, abych se zeptal, proč ta vřava, ale dostalo se mi jen velmi málo informací od zvědavé lůzy, která mi nevěnovala ani trochu pozornosti a jen se hrnula k tomu domu; ve zmatku tam jeden vrážel do druhého. Konečně se ve dveřích objevil biřic přepásaný řemenem, s mušketou na rameni; pokynul jsem mu, aby ke mně přistoupil, a požádal ho, aby mi sdělil důvod toho zmatku.

„To nic, pane,“ řekl mi, „to jen se svými druhy převážím tucet lehkých holek do Havre-de-Grâce, kde je naložíme na loď do Ameriky. Některé z nich jsou hezké, a právě to zjevně probouzí zvědavost těch křupanů.“

Byl bych se spokojil s tímhle vysvětlením, kdyby mě nezastavily výkřiky jedné stařeny, která vyšla z té putyky, spínala ruce a volala, jaké je to barbarství a že to nahání hrůzu a vzbuzuje soucit.

„Oč jde?“ zeptal jsem se jí.

„Ach pane, jen pojdte dovnitř,“ odvětila, „a přesvědčte se sám, jestli vám to, co uvidíte, nezlomí srdce.“

Byl jsem zvědavý, a tak jsem sesedl z koně, předal ho svému podkonímu a prodíral se davem k domu; dovnitř jsem se dostal jen s obtížemi. Tam jsem byl svědkem opravdu velmi dojemné scény.

Mezi tuctem dívek, které byly k sobě po šesti připoutány v pase řetězem, byla jedna, jejíž výraz, tvář a celá osobnost se tak málo shodovaly s postavením, v němž se nacházela, že bych ji za jiných okolností považoval za osobu vysoce urozenou. Smutek ve tváři a špinavost jejího prádla a šatů ji tak málo hyzdily, že jsem při pohledu na ni cítil úctu a soucit. Snažila se odvrátit, jak jen to řetěz dovoloval, aby schovala obličej před očima zvědavců. Její snaha skrýt se byla přirozená, jako by šlo o opravdu cudnou dívku.

Šest biřiců, doprovázejících tuhle nešťastnou skupinu, bylo rovněž v té místnosti, a tak jsem si vzal jejich velitele stranou a požádal ho, aby mi o osudu téhle krásné dívky něco pověděl. Mohl mi však poskytnout pouze velmi povšechné informace.

„Na rozkaz ředitele pařížské policie jsme ji vytáhli ze špitálské věznice v Salpêtrière. Nevypadá to, že ji tam zavřeli pro její dobré skutky. Několikrát jsem se jí cestou vyptával; umíněně mi na žádnou otázku neodpovídá. Ačkoli jsem nedostal rozkaz, abych s ní zacházel jinak než s ostatními, přece jen mi to nedá a jednám s ní trochu ohleduplněji, protože mám dojem, že je poněkud lepší než její družky. Tenhle mladík,“ dodal pak biřic, „by vám mohl říct víc než já o tom, proč se octla v této situaci. Sledoval ji až sem z Paříže a skoro stále pláče. Určitě je to její bratr nebo milenec.“

Obrátil jsem se do rohu místnosti, kde seděl ten mladý muž. Vypadal, že je hluboce ponořený do snění. Nikdy jsem neviděl přesvědčivější zpodobnění bolesti a utrpení. Byl oděn velmi jednoduše; už první pohled však prozrazoval jeho dobrý původ a vychování. Přistoupil jsem k němu. Vstal a já jsem mu z očí, z tváře a ze všech jeho pohybů vyčetl výraz takové jemnosti a vznešenosti, že jsem mu zcela přirozeně toužil poskytnout pomoc.

„Nechci vás rušit a obtěžovat,“ oslovil jsem ho a usedl vedle něj. „Mohl byste však ukojit moji zvědavost a povědět mi něco o té krásné dívce, která se podle mého soudu nezrodila pro smutný úděl, v němž se nachází?“

Odvětil mi poctivě, že mi nemůže sdělit, kdo ta dívka je, ani se mi nemůže sám představit, jelikož má velmi naléhavé důvody, aby zůstal nepoznaný.

„Řeknu vám však něco, co tihle bídáci velmi dobře vědí,“ pokračoval a ukázal na biřice; „cítím k ní lásku tak vášnivou a nezničitelnou, že jsem kvůli ní nejnešťastnější ze všech lidí. Podnikl jsem v Paříži všechno, abych pro ni získal svobodu. Naléhavé prosby, lsti, násilí, všechno bylo zbytečné; a tak jsem se rozhodl, že ji budu následovat, i kdyby měla jet na konec světa. Nalodím se s ní. Popluji do Ameriky.

Vrchol kruté nelidskosti však je,“ pronesl s pohledem na biřice, „že mi tihle zbabělí lotři nechtějí dovolit, abych se k ní přiblížil. Usmyslel jsem si tedy, že je několik mil za Paříží napadnu se zbraní v ruce. Spojil jsem se se čtyřmi muži, kteří mi za značnou sumu příslibili pomoc. Ti zrádci mě však v boji nechali na holičkách a uprchli i s mými penězi. Sám bych v nerovném boji neměl šanci, a tak jsem složil zbraně a nabídl biřicům odměnu, když mi dovolí, abych je aspoň doprovázel. Vidina zisku je lákala a souhlasili. Vymáhali na mně peníze pokaždé, když mi dovolili svobodně promluvit s milenkou. Zakrátko byl můj váček na dně; teď už nemám ani vindru a oni jsou tak necitelní, že mě surově odhánějí, kdykoli se k ní jen přiblížím. Před chvílí jsem se k ní navzdory jejich hrozbám odvážil přistoupit a ti nestoudníci proti mně zvedli pušku. Teď musím prodat tohoto špatného koně, který mi doteď sloužil, abych ukojil jejich lakotu a pokračoval pěšky.“

Zdálo se, že vykládá svůj příběh poměrně klidně, ale na konci přece jen uronil pár slz. Mladíkovo dobrodružství mi připadalo nesmírně zvláštní a velmi dojemné.

„Nenaléhám na vás, abyste mi odhalil svá tajemství,“ řekl jsem mu, „ale pokud vám v něčem můžu být užitečný, rád vám prokážu službu.“

„Bohužel nevidím žádnou naději, jen zoufalství,“ povzdechl. „Musím se zcela podrobit svému nelítostnému osudu. Pojedu do Ameriky. Budu tam aspoň svobodně žít s tou, kterou miluji. Napsal jsem jednomu příteli, který mi do Havre-de-Grâce pošle peníze. Teď se trápím jen tím, jak se tam dostanu a jak té ubohé dívce trochu ulehčím cestu,“ dodal a smutně se zahleděl na svoji milenkou.

„Dobrá tedy, já ty vaše trudné myšlenky zaplaším,“ řekl jsem. „Zde jsou nějaké peníze a prosím, přijměte je. Moc mě mrzí, že vám nemůžu pomoci jinak.“

Dal jsem mu čtyři louisdory, aby to biřicové nezpозorovali; napadlo mě totiž, a byla to správná domněnka, že kdyby znali výši sumy, prodávali by mu svoji pomoc draž. Také mě napadlo, že s nimi uzavřu obchod: dovolí mladíkovi, aby mohl svobodně a kdykoli hovořit se svou láskou po celou cestu do Havru. Kývl jsem na velitele, aby ke mně přišel, a učinil mu nabídku. Byl to sice hrubý muž, ale připadalo mi, že cítí stud. Rozpačitě mi odpověděl: „Pane, není to tak, že bychom tomu mladíkovi bránili v rozmluvě s jeho dívkou; ale on s ní chce být neustále, a to je pro nás dost nepříjemné; je přece v pořádku, že za ty obtíže platí.“

„Dobrá. A na kolik si ty obtíže ceníte?“ zeptal jsem se ho.

Měl tu drzost, že mě požádal o dva louisdory. Ihned jsem mu je dal.

„Ale chovejte se slušně a pusťte z hlavy lumpárny,“ varoval jsem ho. „Nechám tomu mladíkovi svoji adresu, aby mě mohl informovat. Upozorňuji vás, že jestli něco provedete, nechám vás potrestat. Tolik moci mám.“ Stálo mě to šest zlatáků.

Mladíkova čirá radost a upřímná vděčnost, s níž mi děkoval, mě jen utvrdily v mém původním názoru, že je to

urozený a dobře vychovaný hoch a moji štědrost si zaslouží. Před odchodem jsem ještě prohodil pár slov k jeho milence. Odpověděla mi skromně a tak mile a půvabně, že jsem pak dlouho rozjímal nad nepochopitelným charakterem žen.

Vrátil jsem se do své samoty a neměl žádné zprávy o tom, jak tohle dobrodružství pokračuje. Uběhly dva roky a já jsem na ně úplně zapomněl, až se náhoda postarala o příležitost, a dověděl jsem se do nejmenších podrobností vše o mladíkově pohnutém životě.

Přijížděl jsem z Londýna do Calais se svým žákem markýzem de***. Dobře si vzpomínám, že jsme se ubytovali u *Zlatého lva*, kde nás jisté důvody donutily zůstat celý den a následující noc. Odpoledne jsem se procházel po ulicích a náhle jsem si uvědomil, že vidím mladíka, s nímž jsem se setkal v Passy. Vypadal zbědovaně, byl mnohem bledší, než když jsem ho viděl poprvé. Pod paží svíral starý cestovní tlumok, takže asi právě přicestoval. Jeho výjimečně krásná tvář se však hned tak nezapomene, a tak jsem ho okamžitě poznal.

„Musíme toho mladíka oslovit,“ řekl jsem markýzovi.

Jakmile si uvědomil, kdo jsem, projevil nepopsatelnou radost.

„Ach, pane,“ zvolal a políbil mi ruku, „můžu vám tedy ještě jednou projeviti svoji neskonalou vděčnost!“

Zeptal jsem se ho, odkud přichází, a on odpověděl, že se sem dostal po moři z Havre-de-Grâce, kam krátce předtím připlul na lodi z Ameriky.

„Nevypadá to, že byste měl zrovna peněz nazbyt,“ poznamenal jsem. „Jděte ke *Zlatému lvu*, kde teď přebývám, zanedlouho tam přijdu za vámi.“

Skutečně jsem se vrátil brzy, nemohl jsem se dočkat vyprávění o tom, co ho potkalo, a o okolnostech jeho cesty do Ameriky. Projevoval jsem mu značnou přízeň a přikázal v hostinci, aby mu nic nechybělo. Nečekal, až na něj začnu naléhat, aby mi vykládal svůj příběh. Začal sám.

„Pane,“ řekl mi, „chováte se ke mně tak laskavě a šlechetně, že bych si musel vyčítat jako nejhorší nevděk, kdybych před vámi cokoli tajil. Vyličím vám neštěstí a trápení, která mě potkala, a nebudu skrývat svoji prostopášnost, ani odsouzeníhodné slabosti. Odsoudíte mě, ale to vám určitě nezabrání, abyste se mnou nesoucítil!“

Na tomto místě musím upozornit čtenáře, že vypisuji tento příběh téměř okamžitě poté, co jsem ho vyslechl, a proto je vyprávění naprosto přesné a věrné. A říkám-li věrné, zahrnuji do toho úvahy i pocity, které mladý dobrodruh vyjadřoval vrcholně roztomilým způsobem.

Zde je tedy jeho vyprávění, k němuž až do konce nepřidám nic, co sám nevyslovil.

Bylo mi sedmnáct a dokončoval jsem studia filozofie v Amiensu, kam mě poslali rodiče, kteří patří k nejpřednějším rodinám v P***. Žil jsem tak počestně a řádně, že mě mí učitelé dávali v koleji ostatním za příklad: ne že bych vynakládal bůhvíjakou námahu, abych si tuto chválu zasloužil; mám od přírody mírnou a klidnou povahu; studium mě bavilo a k mým ctnostem navíc přičítali i jisté známky vrozené averze k neřesti. Díky mému původu, úspěchu ve studiu i poměrně hezkému zevnějšku mě znali všichni počestní lidé ve městě a vážili si mě.

Složil jsem závěrečné veřejné zkoušky s vyznamenáním a všeobecným uznáním a pan biskup, který se jich

zúčastnil, mi dokonce navrhl, abych se věnoval církevní kariéře, kde bych mohl podle jeho slov dosáhnout více poct než v řádu Maltézských rytířů, jemuž mě předurčili rodiče. Už mi přikázali, abych nosil kříž a jméno rytíř des Grioux. Blížily se prázdniny a já jsem se chystal k návratu k otci, který mi slíbil, že mě brzy pošle do akademie.

Amiens jsem opouštěl nerad z jediného důvodu: nechal jsem tam přítele, s nímž mě vždy svazovalo vřelé pouto. Byl o několik let starší než já. Vychovali nás společně, on však pocházel z velmi skromných poměrů, a tak byl jeho údělem kněžský stav. Zůstával tedy v Amiensu i po mém odjezdu, aby studoval teologii. Přítel měl bezpočet dobrých vlastností. Jeho nejlepší rysy poznáte sami v pokračování mého příběhu; horlivé a velkorysé přátelství, co mi projevovat, by předčilo i nejslavnější příklady ze starověku. Kdybych se řídil jeho radami a choval se rozumně, byl bych šťastný. Měl jsem se aspoň poučit z jeho výtek, když jsem byl na dně propasti, kam mě zavedly mé vášně; zachránil bych tak zbytky svého jmění i pověsti. On však za svoji starost o mne sklidil jen smutek, když si musel připustit, jak jsou všechny jeho rady zbytečné a někdy dokonce tvrdě odmítané nevděčným, který je bral ve zlém a považoval je za dotěravost.

Určil jsem den svého odjezdu z Amiensu. Jaká smůla! Kdybych tak byl stanovil odjezd o den dříve! Odvezl bych zpět k otci veškerou svoji nevinnost. V předvečer odjezdu z města jsme se procházeli s přítelem, který se jmenuje Tiberge, a všimli jsme si dostavníku přijíždějícího z Arrasu. Sledovali jsme ho až k zájezdnímu hostinci, kde tyto povozy přepřahají. Vedla nás tam pouhá zvědavost. Z dostavníku vystoupilo několik žen, které se hned vzdálily;

jedna velmi mladá zůstala stát sama na dvoře, zatímco jakýsi starší muž, patrně její průvodce, vykládal z vozu její cestovní koše. Ta dívka mi připadala tak okouzující, že já, který jsem až dosud ani nepomyslel na rozdílnost pohlaví a nevěnoval pozornost žádné dívce a jehož počestnost a zdrženlivost všichni obdivovali, jsem náhle vzplanul láskou rovnající se vytržení. Byl jsem tehdy obzvláště nasmělý a snadno mě všechno vyvedlo z míry, to byl můj nedostatek; teď mě však tato slabost úplně opustila a já jsem přistoupil k paní svého srdce.

Ačkoli byla jistě mladší než já, přijala moje zdvořilostní projevy bez jakýchkoli rozpaků. Zeptal jsem se jí, co ji přivádí do Amiensu a jestli tu má nějaké známé. Odpověděla mi ve vši nevinnosti, že ji sem poslali rodiče, aby se stala jeptiškou. Jakmile mi vstoupila do srdce láska, viděl jsem všechno jasněji, a ten úmysl mi připadal jako smrtelná rána zasažená mé touze. Promluvil jsem na ni tak, že pochopila mé city; byla totiž mnohem zkušenější než já: posílali ji do kláštera proti její vůli bezpochyby proto, aby učinili přítrž její zálibě v radovánkách a rozkoši, jež se už u ní projevila a v budoucnu zavinila všechna její i moje neštěstí. Rozhorleně jsem odsuzoval krutý záměr jejích rodičů všemi argumenty, které ve mně probudila moje rodící se láska a scholastická rétorika. Nedala najevo přísnost ani pohrdání. Chvilku mlčela a pak přiznala, že velmi dobře ví, že bude v klášteře nešťastná; zjevně si to však přejí nebesa, neboť jí neposkytla žádnou možnost úniku. Ani okamžik jsem nepřemýšlel o své odpovědi, snad za to mohly její něžné pohledy a smutný půvab, s jakým ta slova pronášela, nebo spíše moje zvláštní osudové předurčení, jež mě strhávalo do záhuby. Ujistil jsem ji, že jestli se spolehne na

moji čest a nekonečnou lásku, kterou již ve mně vzbuzuje, zasvětim život tomu, abych ji vyrval z rodičovské tyranie a učinil ji šťastnou. Když jsem o tom později uvažoval, bezpočtukrát jsem žasl, kde se ve mně vzala ta opovážlivost a schopnost se tak lehce vyjadřovat; z lásky by se však nedělalo božstvo, pokud by nejednou nevykonala zázrak. Přidal jsem ještě několik pádných argumentů.

Má neznámá kráska dobře věděla, že v mém věku se v lásce nelže: svěřila mi, že pokud mě napadne, jak jí dát svobodu, bude mi zavázána něčím vzácnějším než život. Zopakoval jsem, že jsem připravený podniknout vše; neměl jsem však dost zkušeností, abych okamžitě přišel na způsob, jak jí pomoci, a držel jsem se stále jen u všeobecného ujišťování, což příliš nepomohlo jí ani mně. Její ostražitý strážce se k nám přiblížil a mé naděje už by se málem zhroutily, kdyby moji neschopnost nenahradila její duchapřítomnost. Překvapilo mě, že mě před svým průvodcem nazývá bratrancem a bez jakýchkoli rozpaků prohlašuje, jak je šťastná, že mě potkává v Amiensu a že odloží svůj vstup do kláštera na zítřek, aby si dopřála potěšení po večeret se mnou. Hned jsem začal hrát s sebou a nabídl jí, aby se ubytovala v hostinci, jehož majitel dlouho sloužil u mého otce jako kočí, než se usadil v Amiensu, a snaživě plnil všechny mé příkazy.

Sám jsem ji do hostince zavedl, ačkoli jejímu starému průvodci to podle všeho nebylo vhod; můj přítel Tiberge, který z té scény vůbec nic nepochopil, mě beze slova následoval. Neslyšel z celé naší rozmluvy ani slovo. Procházel se po dvoře, zatímco jsem se svou krásnou paní hovořil o lásce. Obával jsem se, že by při své počestnosti mé jednání neschválil, a tak jsem ho požádal, aby pro mě vyřídil

jakousi pochůzku. Po příchodu do hostince jsem tedy ke své radosti mohl nerušeně rozmlouvat s vládkyní svého srdce. Brzy jsem shledal, že nejsem tak nezralý chlapec, za jakého jsem se pokládal. Mé srdce se otevřelo nespočetným slastem, o jakých jsem dosud neměl ponětí. Vše mi žilami se mi rozlévalo příjemné teplo. Byl jsem ve stavu vytržení, který mě nakrátko zbavil hlasu, takže jsem se vyjadřoval pouze očima.

Slečnu Manon Lescaut, tak se mi představila, zjevně velmi uspokojilo, jak na mě zapůsobily její půvaby. Při pohledu na ni jsem věřil, že je stejně vzrušená jako já. Řekla mi, že mě pokládá za příjemného mladíka a že bude šťastná, když za svou svobodu bude vděčit zrovna mně. Chtěla vědět, kdo jsem, a když se to dozvěděla, ještě to posílilo její náklonnost ke mně, neboť pocházela z prostých poměrů a lichotilo jí, že si podmanila urozeného milence. Dohlouvali jsme se, jak to udělat, abychom byli spolu.

Po dlouhém přemýšlení jsme přišli na to, že jediným řešením je útek. Bylo potřeba odvést pozornost jejího průvodce, k němuž jsme museli mít ohledy, byť to byl pouhý služebník. Dohodli jsme se, že v noci nechám připravit kolesku a brzy ráno s ní předjedu k hostinci, než se průvodce vzbudí; že se potom tajně vytratíme, pojedeme přímo do Paříže, a tam se hned po příjezdu necháme oddat. Měl jsem asi padesát dukátů, což byl výsledek mých nevalných úspor; ona měla skoro dvojnásobek. Jako nezkušené děti jsme si představovali, že se tahle suma nikdy nevyčerpá, a počítali jsme s tím, že uspějeme i ve všem ostatním, co podnikneme.

Po večeři, která mi poskytla mnohem větší potěšení, než jsem kdy při jídle pociťoval, jsem se vzdálil, abych

uskutečnil naše záměry. Moje příprava na cestu byla o to snazší, že jsem nazítří počítal s návratem k otci, měl jsem tedy své skromné zavazadlo sbalené. Nestálo mě žádnou námahu nechat ho dopravit do dvoukolky, která měla být připravena v pět hodin ráno; v tu hodinu se otevíraly městské brány; vyskytla se však překážka, s níž jsem vůbec nepočítal a která málem zhatila můj plán.

Tiberge byl sice o pouhé tři roky starší než já, ale uvažoval daleko zraleji, byl mravně vyspělý a choval se vždy náležitě. Měl mě nesmírně rád. Pohled na tak hezkou dívku, jako byla slečna Manon, horlivost, s jakou jsem ji doprovázel, i to, jak jsem ho poslal pryč, abych se ho zbavil, v něm vzbudily tušení, že jsem se zamiloval. Z obavy, aby mě svou přítomností nerozladil, se raději nevrátil do hostince, kde mě zanechal; čekal však na mě v mém bytě, kde jsem ho po návratu našel, ačkoli už bylo deset hodin večer. Rozesmutnilo mě to. Snadno si všiml, že mě jeho přítomnost skličuje.

„Jsem si jistý,“ řekl mi bez okolků, „že máte něco v úmyslu a chcete to přede mnou zatajit; čtu to z vašeho výrazu.“

Opáčil jsem dost příkře, že mu nemusím ze všech svých záměrů skládat účty.

„To ne,“ ohradil se jemně, „ale vždycky jste mě považoval za přítele a takový vztah předpokládá trochu důvěry a otevřenosti.“

Naléhal na mě tak neústupně a dlouho, abych mu odhalil své tajemství, až jsem se mu nakonec plně vyznal ze své lásky k Manon. Nikdy jsem totiž před ním nic neskrýval. Vyslechl mě s tak nespokojeným výrazem, až jsem se zachvěl strachy. Hlavně jsem litoval, že jsem mu vyzradil plán útěku. Řekl mi, že je můj skutečně dobrý přítel a že se musí proti mému úmyslu postavit se vši rozhodností;

